

БМДИ, МХСН

Боловсрол судлалын судалгааны орчин үеийн арга

Н.Оюунцэцэг (МУИС-ийн ШУС-
ийн зөвлөх проф.)

*Багш нарын мэргэжил дээшлүүлэх
сургалт, 2018.01.29, УБ.,*

Агуулга

- Судалгааны ажилд гаргадаг зарим алдаа
- Судалгааны арга гэж юу вэ?
- Орчин цагийн боловсролын судалгааны арга (DBR), хэрэгжүүлсэн жишээ
- Дүгнэлт

I. Судалгааны ажилд гаргадаг зарим алдаа

- Асуудлыг олж харах, шийдэх арга замыг дэвшүүлэх, тогтоох тал дээр учир дутагдалтай
- Сэдэвтэй холбоотой ухагдахуун, ойлголт, мэдлэгийг шинжлэх ухааны үндэстэй зөв барьж авч чадахгүй
- Цөөхөн арга хэрэглэдэг (гол төлөв асуулга) тул нотолж баталж чадахгүй
- Орчин үеийн тодорхой, шинэлэг судалгааны аргуудыг олж хэрэглэх тал учир дутагдалтай
- Бусдын санааг хуулах гэх мэт ёс зүйн асуудал гаргадаг

Судалгааны үр дүнг батлах, нотлох:

- Үр дүнг батлах, нотлох баримт, шалгуур дутуу
- Хүүхдийн хөгжлийн өөрчлөлтийг яаж судалж, илрүүлдэг нь тодорхойгүй
- Судалгааны үр дүнгийн боловсруулалт дутмаг

Ажлын эмх цэгцлэлт:

- Илтгэлийн бичвэрт тавигдах шаардлага
- Үзүүлэн слайдад тавигдах шаардлага
- Ном зүй ишлэл буруу, өрөөсгөл
- Дүгнэлт гаргах чадвар дутмаг

Бусад олон чадвар дутдаг байна

Судалгааны шинэлэг арга зүйд
суралцах шаардлага үүссэн

ИШЛЭЛ ХИЙХ ЖИШЭЭ

After the declaration of Mongolian independence in 1911, a new forward-looking tendency focusing on the need to educate the younger generation was established. In 1911, under the rule of Bogd Khaan, a decree was issued to establish a science school. This decree required the establishment of education in the following subjects (Javzankhorloo 2001, p. 38):

methodology for implementing the core curricula and also new methods of didactical development of content were implemented (Oyuntsetseg et al. 2000; Burmaa et al. 2000). Not only teachers but also researchers could study the recent theories of the psychology of learning and constructivism for the first time.

Table 6.2 Contents of curriculum of the subject nature for four-year primary schools (Ministry of Education 1926, p. 5)

Year	Content
First year	Present local mountains, plains, rivers, trees, plants, soil, rocks and their forms
Second year	Take trips in warmer seasons to collect rocks and plants. Then, identify, name and use them and observe the adaptations of plants and animals to their

References

- Battsetseg, B. (2005). Results of comparative study in curricula of integrated sciences. *Master's dissertation*. Ulaanbaatar.
- Begz, N. (2012). *Report of conference for 90th anniversary of modern education system of Mongolia*. Retrieved November 02, 2012 from <http://www.realight.tk/2011/07/90.html>.
- Burmaa, B., Ganbat, M., Batbold, D., Sangaa, D., & Khand, Ts. (2000). *Education sector development program/reform of physical education technology (training materials)*. Ulaanbaatar.
- Dashjamts B. (1972). Problems of implementation of new chemistry program. *Scientific Journal of Pedagogical Institute*.
- Dondog, S. (1972). Chemistry subject became individual course in Mongolian general education schools. *Scientific Journal of Pedagogical Institute*.
- Government of Mongolia. (2007). *Master plan to develop education of Mongolia in 2006–2015*. Ulaanbaatar: Ministry of Education Printing Office.
- Institute of Education. (2005). *Sample framework for natural science subject*. Ulaanbaatar: Institute of Education Printing Office.
- Institute of Education. (2011). *Teaching plan for 12-year schools. Decree of Ministry Education No. 369*. Ulaanbaatar: Institute of Education Printing Office.
- Institute of Teacher's Professional Development (2012). *Training materials. Reform for quality of education, national forum*. Ulaanbaatar: Institute of Education Printing Office.
- Javzankhorloo, G. (2001). Improving training content of natural sciences. *Doctoral dissertation*. Ulaanbaatar.
- JICA/KRI International Corp. (2009). *Progress report of the project for teaching methods' improvement towards children's development*. Ulaanbaatar.

Ном, өгүүлэл, судалгааны тайлан гэх
мэтээр төрөл бүр нь өөр өөр
ишлэлийн дүрэмтэй

II. Судалгааны арга гэж юу вэ?

Мини ярилцлага

- Судалгааны арга гэж юу вэ? (багаж, арга арга зам, хэрэгсэл, үйлдэл, үйл...)
- Судалгааны ямар аргууд мэдэх вэ?
- Эсвэл хэрэглэдэг вэ?

Судалгааны үе шат, аргын жишээ

- Асуудлыг олж илрүүлэх
- Асуудалд дүн шинжилгээ хийх
- Шийдэлд хайх, хүрэх
- Шийдлийг турших
- Шийдлийн зарчмуудыг боловсруулах
- Шийдлийг түгээн дэлгэрүүлэх
- Ситуацийн анализын арга
- Хичээлийн судалгааны арга зүй
- Үйлийн судалгаа
- Кейс судалгаа
- Гэх мэт маш олон арга

Судалгааны сэдэв сонгох

Сэдвийн шаардлага

- Тулгамдсан асуудлыг хөндсөн
- Ойлгомжтой
- Шинэлэг
- Хүссэн үр дүндээ хүрч болохуйц
- Харьцуулан үнэлэх, тайлбарлах, үндэслэх боломжтой байх
- Судлаачийн чадварт тохирох
- Санхүүгийн хувьд боломжийн байх
- Мэдээлэл олдохуйц байх
- Судалгааны үр дүн нь үнэ цэнэтэй, ач тустай байх
- Шинэ мэдлэг бүтээсэн байх

Сэдвийг сонгохдоо анхаарах зүйл

- Миний эзэмшсэн мэргэжил, хийж буй ажил аль хэр
- зохицох вэ?
- Энэ сэдвийг судлаад надад, байгууллагад, нийгэмд
- ямар хэрэгтэй вэ?
- Надаас ямар зардал гарах вэ?
- Судалгаа хийх онол практикийн бэлтгэл надад байна
- уу?
- Мэдээлэл баримт хаанаас олох вэ?
- Яагаад энэ сэдвийг авах гээд байгаа билээ?
- Надад сайн зөвлөх багш, зөвлөгч байна уу?
- Судалгаа явуулахад миний хэлний, ерөнхий чадавхийн, судалгааны орчин үеийн аргын талаарх түвшин хэр зэрэг билээ?

Нэрлэхэд анхаарах, (жишээн дээр):

- Сурагчдын графиктай ажиллах чадварыг **явцын үнэлгээгээр** хөгжүүлэх **арга зүй**
- Сонсох хөгжмийн хичээлд **хэрэглэгдэхүүнийг** үр дүнтэй ашиглах нь
- **100 үгтэй** эхээр бичих чадварыг хөгжүүлэх арга зам
- Үлгэрээр сурагчдын гадаад хэл **сурах сонирхлыг нэмэгдүүлж**, хүнд эхийг **асуултын аргаар ойлгуулах** нь.
- Сурагчдаар эсээ бичүүлж сургах **нэг** алхам
- Техник бүлэг сэдвээр суралцагчдын бүтээлч сэтгэлгээг хөгжүүлэх **сургалтын үйл ажиллагаа**.
- **Асуултад хариулах, асуудлыг тайлбарлах чадварыг** хөгжүүлэх нь
- Тэмдэглэлд Суурилсан Хичээлийн Анализ (**үйл үг дутуу**)

Асуудлаа зөв олох, таних

- Бидний өмнө буюу боловсролын тогтолцоо, сургууль, хичээлээр тулгарсан шийдвэрлэвэл зохих асуудал судалгаа хийх шалтгаан болно.
- Судалгааны асуудлын бүтэц, цар хүрээ, шинж чанар өөр өөр байдаг.
- Асуудлаа зөв тодорхойлбол судалгааны ажлын үр дүн эерэг гарна.
- Асуудал болгон судлагддаг зүйл биш. Иймд нарийвчлан асуулт болгон хувиргах хэрэгтэй

Асуудлаа нарийвчлах

Асуудал дэвшүүлж, асуулт зохиох

Сэдэв тодорхой, боломжтой гэж үзвэл сэдвээ
улам тодорхой, нарийвчилсан байдлаар
тодорхойлох

- Юуг?
- Яагаад?
- Яаж?

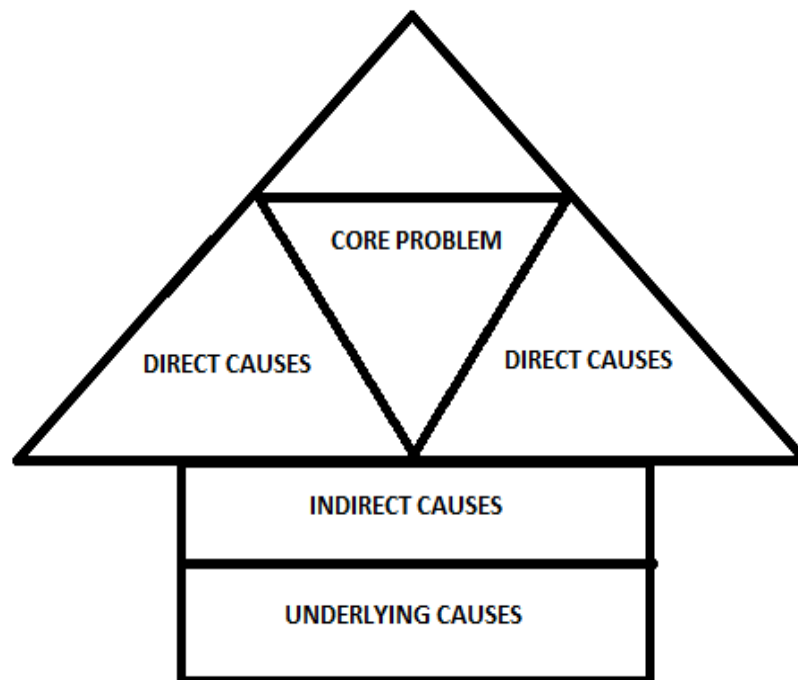
Судалгааны асуудлыг илрүүлэх аргын зарим жишээ

Арга 1. Нөхцөл байдал (Ситуаци)-ын анализ

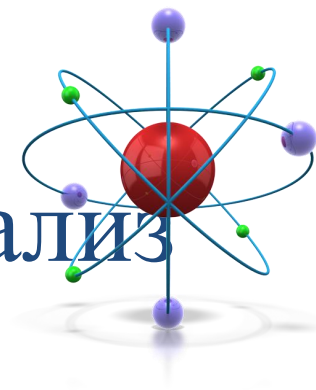
Аргачлал

- Асуудлыг дэвшүүлэх жагсаалт гаргах
- Хамгийн тулгамдсан асуудлыг сонгох
- Сонгосон асуудлыг үр дагаврыг жагсаах
- Тухайн асуудлыг шийдэх арга замуудыг дэвшүүлэх
- Хэлэлцэх

SITUATION ANALYSIS: LAYERS OF CAUSES AND EFFECTS

Арга 2. Ялгаатай байдлын анализ (Gap analysis)

Жишээ: Монголын боловсролын өнөөгийн ба ирээдүйн төлөв байдлын шинжилгээ

2014 онд

2020 онд

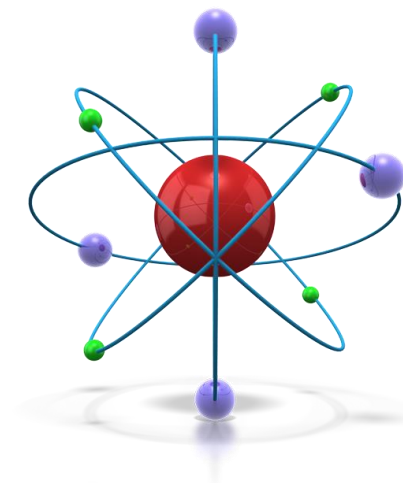
- Багш юу хийж байна вэ?
- Ямар хэрэглэгдэхүүн ашиглаж байна вэ?
- Сурагч юу хийж байна вэ?

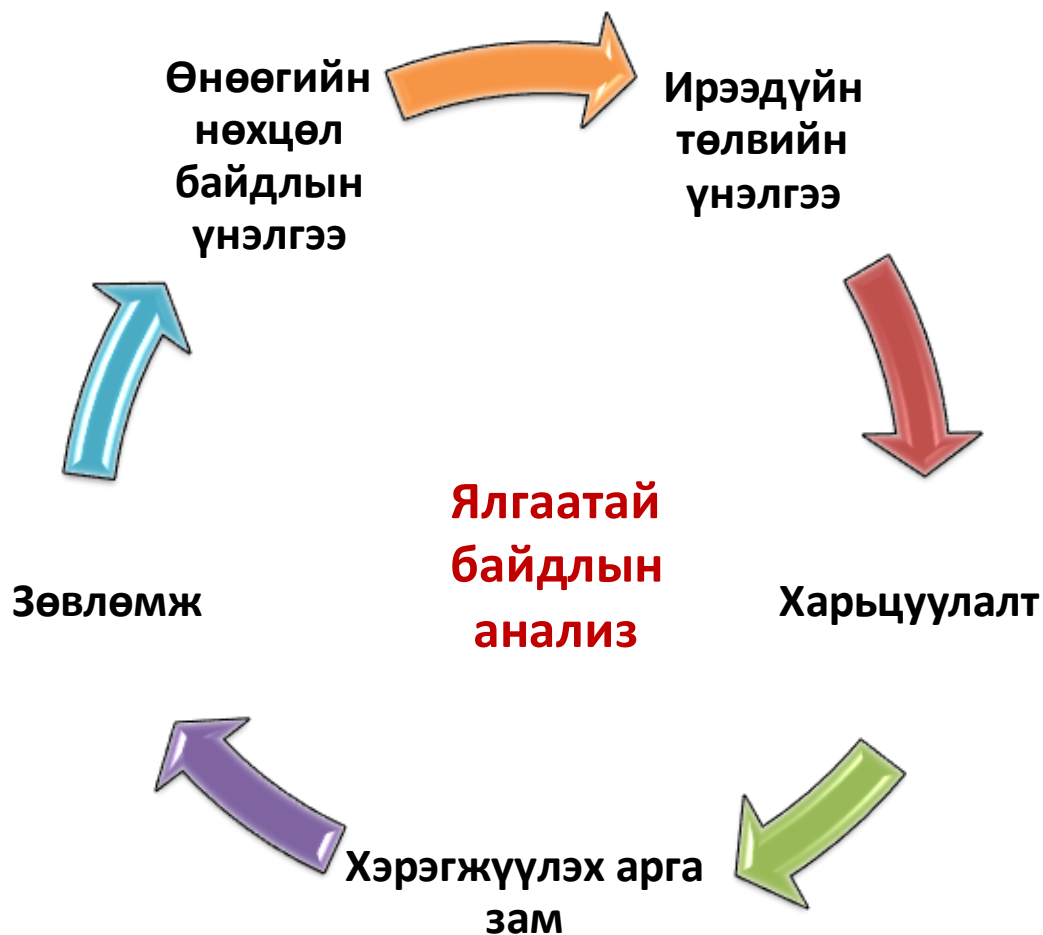
Хувийн зорилго

- ТА ялгааг гаргахын тулд **ЮУ** хийх вэ?
- ТА үүнийг **ЯАЖ** хийх вэ?
- ТА үүнийг **ХЭЗЭЭ** хийх вэ?

Ялгаатай байдлын анализын цикл

Арга 3. Mind map арга

III. Орчин цагийн боловсролын судалгааны арга (DBR)

Канадын Бритиш Колумба (British Columbia)-ын Их сургуулийн Varsity-ын гүйцэтгэх захирал Девид Портерын **Design Based Research** (Шийдэл (загварт)-д суурилсан судалгаа) үзэл баримтлалаас ашиглав.

Шийдэлд суурилсан судалгаа гэж юу вэ?

- Боловсролын судалгаанд Brown (1992) and Collins (1992).
- Илүү сонирхолтой судалгааны санааг боловсролын судлаач Kelly (2003)
- Barab 2004 ([Journal of Learning Sciences](#))
- [Боловсролын сэтгэл судлаач](#) Sandoval & Bell 2004 энэ чиглэлийн нилээ судалгааг цуглуулж нэгтгэсэн

Шийдэлд суурилсан судалгаа (DBR- Design Based Research), ШСС

- Багш нарын үйл ажиллагаан дээр суурилсан цогц судалгааны арга

Тоон судалгаа

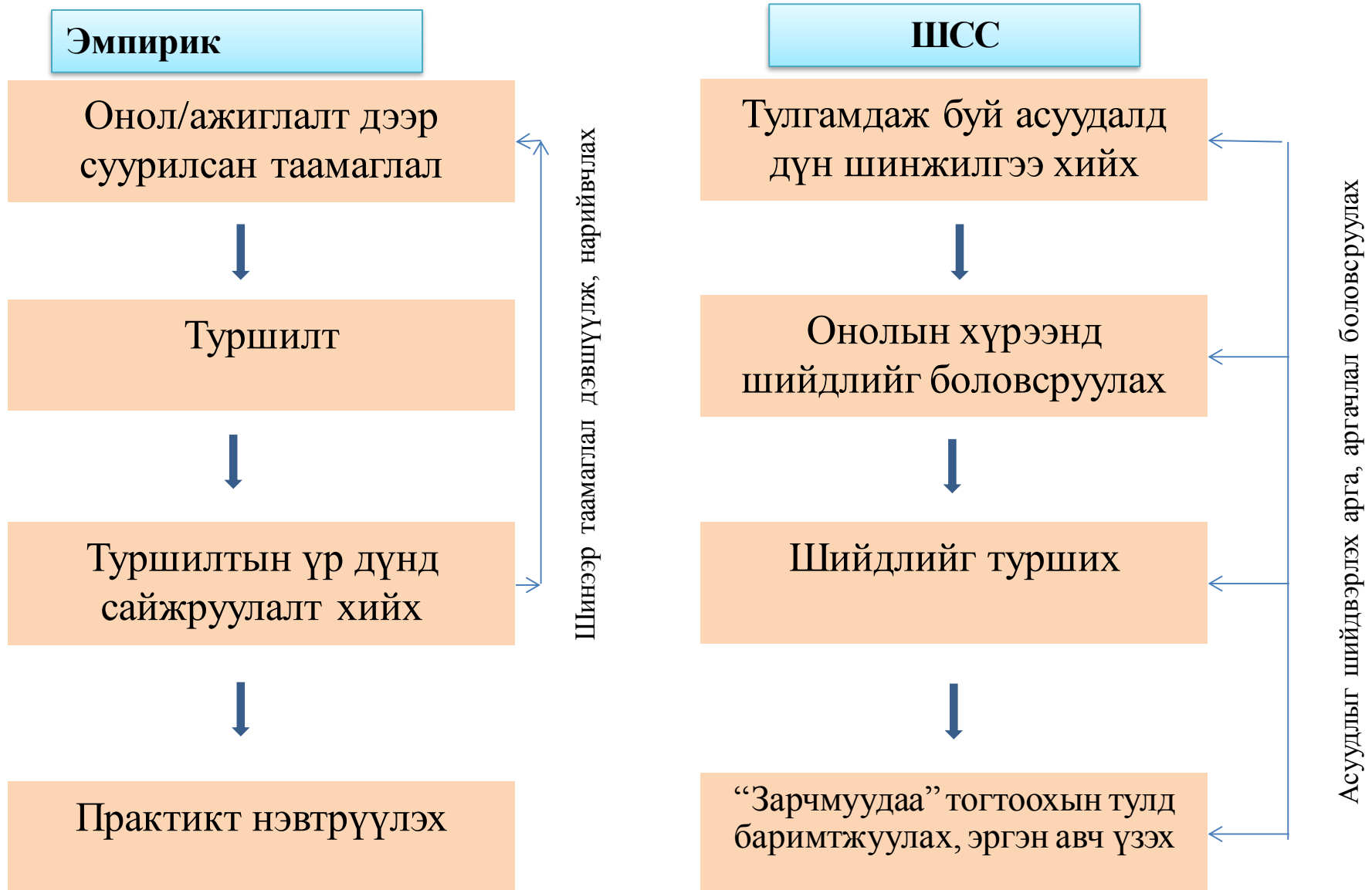
ШСС аргын онцлог

- Боловсролын практик байдлыг сайжруулах зорилготой уян хатан судалгааны арга
- Судлаачид ба багш нарын хамтын ажиллагаан дээр суурилсан арга
- Яг бодит байдал дээр судалгаа явуулдаг
- Боловсролын салбарт бий болж байгаа бодит үр дүнг тусгадаг
- Тоон ба чанарын судалгааны аргуудыг хослуулж судалдаг
- Яг тухайн нөхцөл байдалд тохирсон зарчим, онол арга зүйг бий болгодог

Судалгааны уламжлалт арга болон ШСС

аргын харьцуулалт

ШСС-ы үе шат

I. Асуудлыг олж харах

Асуудалд дүн шинжилгээ хийх

- Шийдлээс бус асуудлаас эхэлнэ
- Асуудлын гүн рүү бодит байдал дээр ажиллаж байгаа хүмүүс л орж чаддаг
- Асуудлын бүх талаас нээн илрүүлэх
- Энэ асуудлын судлагдсан байдлыг өргөн хүрээнд авч үзэх

II. Шийдэл гаргах

- Хийсэн судалгааны ажлыг судлах

Сэдэв	Нэмэлт судалгаа	Судлагааны гол анхаарлаа хандуулсан үзэл баримтлал	Чиний асуудлыг шийдэхэд тус болох үзэл санаа (Ишлэл авах)	Боломжит зарчмууд

- Практик туршлагуудыг судлах
- Холбоотой онолыг судлах

Тохиромжтой зарчмуудыг нэгтгэх

Технологийн шинэчлэл өөрчлөлтийг авч үзэх

Тохиромжтой технололгийн шийдлийг сонгох

Хамгийн тохиромжтой нэгийг нь сонгох

Шийдлийг загварчлан боловсруулах

Сонгосон шийдлээ боловсруулахдаа:

Хувилбарууд гаргах

III. Туршилтын цикл

Туршилт хийж шийдлээ сайжруулахдаа

- Шийдлийг хэрэгжүүлэх
- Үнэлгээ хийж засан сайжруулах
- Шийдэл нь яагаад хэрэгжих болов гэхээсээ илүүтэйгээр шийдэл нь яагаад шаардлагатай болов гэдгийг тодруулж ойлгох нь чухал
- Чанарын судалгаа нь нөхцөл байдлыг ойлгоход илүү тустай байж магадгүй
- Таны хийсэн өөрчлөлт шинэчлэлийг “уламжлалт арга”-тай харьцуулахыг няцааж байх

IV. Шийдлийн зарчмууд

“Шийдэлд суурилсан зарчим”-ыг боловсруулж,
шийдлийг сайжруулах

Шинжлэх ухааны талаас (шийдлийн үндсэн зарчим):

- Ирээдүйн хөгжил дэвшил, хэрэгжиж болохуйц шийдвэрийг харуулсан нотолгоон дээр суурилсан байх
- Практик онол дээр суурилсан тулгамдаж буй асуудлыг илрүүлэх дэвшилтэт аргыг ашигласан байх

Практик талаас:

- Эцэслэн боловсруулсан загвар (шийдэл, загварчилагдсан зүйлс)
- Мэргэжлийн түвшний боловсруулалт

V. Шийдлийг олон нийтэд түгээх

Шинжлэх ухааны талаас: шийдлийн зарчмууд дараах хэлбэртэй байж болно. Үүнд:

- ✓ Хурлын баримт бичиг
- ✓ Бодлогын баримт бичиг болон түүнээс гарсан зөвлөмжүүд

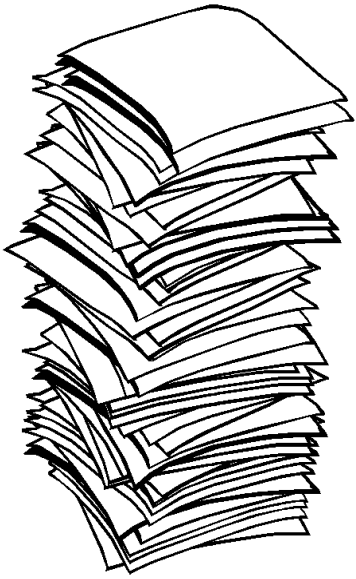
Практик талаас:

- ✓ Хурлууд, вебсайтууд
- ✓ Номын сан бүхий нээлттэй эх үүсвэрүүд

Практик талаас:

- ✓ Мэргэжлийн түвшинд боловсруулсан загварууд

VI. Судалгааны үр дүн, хэвлүүлэх

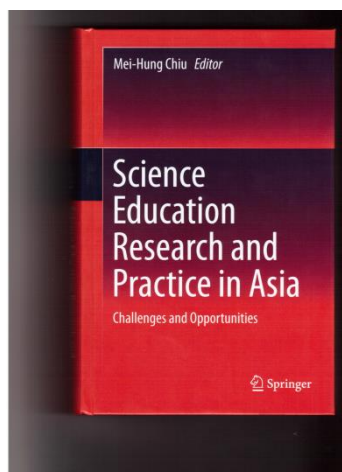
Багш нарын
эш-ий хурал
болон бусад
баримт бичиг

ЭШ-ий сэтгүүл

Судалгааны үр дүнг, үр нөлөө

- Тайлан
- Илтгэл
- Өгүүлэл
(paper)
- Ишлэл

Chapter 6 Historical Overview of Mongolian Science Education Development

Oyuntsetseg Nookoo

Abstract This chapter provides an overview of the development of science education in Mongolia. Research results related to science education, standards, curricula and policies are discussed here. However, changes of textbooks, other educational material, teacher training and the professional development of teachers, due to reforms of standards and curricula for science education, are not discussed. This chapter considers the accomplishments and experiences associated with over 100 years of development and changes of science education in Mongolia. It also introduces policies, strategies and the current status of science education. Finally, it presents difficulties encountered in science education in Mongolia, as well as conclusions drawn from this study.

CHAPTER 6

Central Asia and Mongolia

THE CONTEXT:

- Niyozov, S. and Dastambuev, N. 2012. Exploiting globalization while being exploited by it: Insights from post-Soviet education reforms in Central Asia. *Comparative and International Education*, vol. 41, no. 3, Article 3.
- Nookoo, O. 2016. Historical Overview of Mongolian Science Education Development. M. H. Chiu (ed), *Science Education Research and Practice in Asia*. Singapore, Springer Singapore, pp. 95-117.
- Odum, E. P. 1971. *Fundamentals of Ecology* (3rd edition). Philadelphia US, Saunders.
- Odum, E. P. 1975. *Ecology* (2nd edition). New York and London, Holt, Rinehart and Winston.
- Odum, E. P. and Barrett, G. W. 2005. *Fundamentals of ecology* (5th edition). India, Cengage Learning.
- OECD. 2005. *The definition and selection of key competencies* (DeSeCo). www.oecd.org/edu/skills-beyond-school/definitionandselectionofcompetenciesdeseco.htm (Accessed 12 October 2017).
- OECD. 2012. How does class size vary around the world? *Education Indicators in Focus*. <http://www.oecd.org/edu/skills-beyond-school/EDIF%202012--N9%20FINAL.pdf> (Accessed 17 July 2017).
- OECD. 2015a. *PISA 2015 Results (Volume III), Student's Well-being*. Paris, PISA, OECD Publishing. <http://www.oecd-ilibrary.org/docserver/download/9817021e.pdf?expires=1508067843&id=id&accname=guest&checksum=2A951F364E80FBA7F3165F3F-B1AA868D> (Accessed 12 September 2017).
- OECD. 2015b. *Anti-Corruption Reforms in Mongolia*. <http://www.oecd.org/corruption/anti-corruption-reforms-in-mongolia>

Энэ шатанд гардаг алдаа

- Судалгаа хийгээгүй байж илтгэл ирүүлэх
- Өөр чиглэл сэдвээр хийсэн үр дүнгээ явуулснаас зорилго, сэдэв тохирохгүй байх
- Ядаж 2 жилээс дээш судалсан үр дүнг үндэсний хуралд танилцуулах, сурталчлах
- Гарсан үр дүнг баримтад үндэслэн нотлох
- Дүгнэлт бичихдээ судалгаандаа суурилахгүй байх, зорилго ба дүгнэлт таацахгүй

Илтгэлийг хэлбэршүүлэх тал дээр гарч буй алдаа

- Удирдамжийг хараагүй эсвэл баримтлахгүйгээр илтгэл бичих (формат зөрүүтэй, дипломын ажлын форматтай)
- Хэт олон хуудастай Ж: (энэ жил 72 хуудастай илтгэл ирсэн)
- Шаардлагагүй илүү зүйлс их (header, footer; нүүр хуудас хийх гэх мэт)
- Элдэв ач холбогдолгүй цитат оруулдаг
- Хүний эсвэл интернет дээр байгаа онол мэдээллийг шууд хуулдаг
- Ном зүй, ишлэл буруу хийдэг
- Илтгэлийн хураангуй ба дэлгэрэнгүйг шаардлагын дагуу хийдэггүй

БОЛОВСРОЛ,
СОЁЛ, ШИНЖЛЭХ УХААН,
СПОРТЫН ЯАМ

БАГШИЙН МЭРГЭЖИЛ
ДЭЭШЛҮҮЛЭХ ИНСТИТУТ

"ХҮҮХДИЙН ХӨГЖЛИЙГ ДЭМЖСЭН БАГШЛАХ АРГА ЗҮЙ"

ОНОЛ, ПРАКТИКИЙН V БАГА ХУРАЛ

*Боловсролын чанар нь хичээлийн чанараас
Хичээлийн чанар нь хичээлийн судалгаанаас ...*

Улаанбаатар хот
2018 оны 01 сарын 11-12

DBR-ийг хэрэгжүүлсэн жишээ: БННМ-ийг хөгжүүлэх судалгаа (2011-2012 он)

Судалгааг явуулсан баг

Алаг баг:

– **Мэргэжлийн хувьд:** Сургуулийн өмнөх болон бага боловсролын мэргэжилтэн,

судлаач багш, эрдэм шинжилгээний ажилтан, социологич, орчуулагч, IT-ийн мэргэжилтэн
фото зурагчин

Байгууллагын хувьд: Төрийн байгууллага, ТББ, компани

Судалгаа

- Судалгааны арга: **Design Based Research**
- Судалгааг 3 үе шаттай явуулсан.
 - **Анхны төлөв байдлын судалгаа** (асуулга, тест, ярилцлага, 1 ба 2 дугаар ангийн сургалтын хөтөлбөрүүдэд анализ)
 - Зарим асуудлыг **гүнзгийрүүлэн судлах судалгаа**-цэцэрлэгийн хичээл, 1 ба 2 дугаар ангийн гэрийн даалгаврын судалгаа (асуулга, ярилцлага, эссэ, ажиглалт, цэцэрлэгийн хичээлийн кррикулимымын анализ)
 - **Сайтын үр өгөөжийн судалгаа** (асуулга, онлайн ярилцлага)
- Судалгаа авахтай холбогдуулж олон төрлийн аргачлал боловсруулсан:
 - Эцэг эхээс авах асуулга
 - Эцэг эхээс авах тест
 - Багш нараас авах асуулга
 - Сургууль, цэцэрлэгийн багш нарын боловсруулсан кррикулимымын анализын шалгуур үзүүлэлтүүд
 - Эрх зүйн бичиг баримтын судалгааны шалгуур үзүүлэлт
- Давхардсан тоогоор нийт .. эцэг эх, багш нараас судалгаа авч, судалгааны бүх материалд анализ хийж, нэгтгэн дүгнэсэн.
(Судалгаа тус бүрийн үр дүнг 5/VII-нд болох төслөөс зохион байгуулах үндэсний семинараар тодорхой танилцуулна)

Судалгааны олж харсан хамгийн бэрхшээлтэй, тулгамдсан асуудал

- Цэцэрлэгийн хичээл академжсэн (хичээл төвтэй)
- Гэрийн даалгавар

Гэрийн даалгавар

(1-2 дугаар ангийн хүүхэд болон эцэг эхэд тулгамдаж буй асуудал)

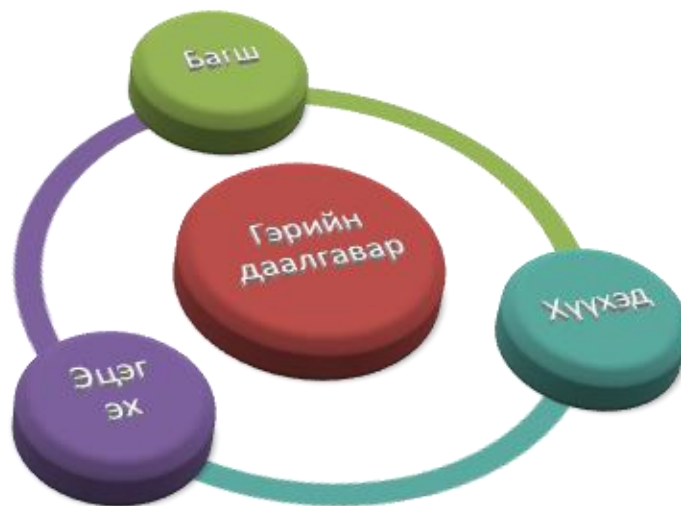
2012.07.05, хурлын итлтгэл, бэлтгэсэн Нацаг

Оршил

- Яагаад бид гэрийн даалгаврын тухай асуудлыг судлах болов?
- Хүүхэд нь 1 ба 2 дугаар ангид суралцдаг эцэг эхчүүдээс авсан төслийн анхны суурь судалгааны дүнгээр эцэг эхчүүдэд тулгардаг хамгийн их бэрхшээлтэй асуудал бол хүүхдийнхээ гэрийн даалгаврыг хийлгэх гэсэн дүгнэлт гарсан. Тиймээс бид энэхүү асуудлыг гүнзгийрүүлэн судаллаа.

Гэрийн даалгаварт хандах хандлага

Энэхүү судалгаагаар 1-2 ангийн хүүхдийн гэрийн даалгаврын тухайд багш, эцэг эх, хүүхдийн хандлага, багш нар даалгаврыг хэрхэн өгдөг, даалгавар хийхэд хүүхэд болон эцэг эхэд тулгардаг бэрхшээл зэргийг тодруулахыг зорьсон.

Гэрийн даалгаврын тухайд багш нарын өнөөгийн хандлага: /2012 он/

- Хүүхэд өдөр бүр даалгавар хийх ёстой.
- Ялангуяа монгол хэл, математикийн хичээлээр заавал даалгавар өгдөг.
- Сургалтын үр дүнг дээшлүүлэхэд чухал хүчин зүйл гэдэгтэй санал нэгдэж байна.
- Гэрийн даалгавар хийж гүйцэтгэх хугацааг бодолцож үздэггүй байдал нийтлэг.
- Гэрийн даалгаврын гүйцэтгэлийг “дүн”-гээр (- + *) байдал нь хүүхдийг мулгүйгаар цээжлэх байдал руу түлхдэг.

4. Гэрийн даалгавар хийхэд хамгийн их цаг зарцуулдаг 3 хичээл

5. Эцэг эхчүүдийн хувьд гэрийн даалгавар хийлгэхэд ямар хичээл хамгийн их бэрхшээлтэй байдаг вэ гэсэн асуултад **4 хүн бэрхшээлтэй хичээл байхгүй** гэж хариулж бусад хүмүүс доорх байдлаар хариулсан байна.

Гэрийн даалгавар хийхэд хүүхдэд тулгардаг бэрхшээлүүд

- 6. Гэрийн даалгавар хийх үед хүүхдэд тохиолддог бэрхшээлүүдийг эцэг эхчүүд дараах байдлаар дугаарласан байна. Хамгийн их ажиглагддаг бэрхшээл бол анхаарал нь амархан сарних байдал гэж бүх хүн хариулсан байна.

Анхаарал нь амархан сарнидаг

Даалгавраа яаж хийхээ ойлгоогүй байдаг

Удаан суух дургүй

Их юм бичиж гар нь чилдэг

Амархан уйддаг

Залхуурдаг

Ядардаг

Уйлдаг

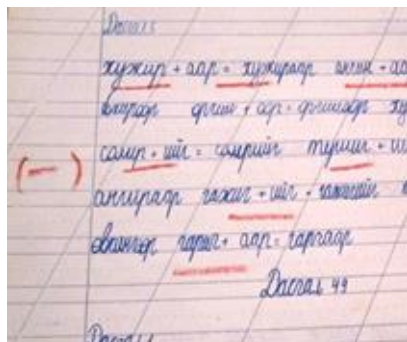

Гэрийн даалгавар хийх үед гэрт өрнөдөг явдлын кейс

Манай гэрт гэрийн даалгавар хийлгэх үеийн байдал:

Аав нь хүүг маань хичээлээс нь 12 цаг өнгөрөөж аваад гэртээ авчран цай уулгаж, хувцсыг нь сольчихоод за миний хүү өдөржингөө зурагт үзэж болохгүй шүү. Гэрийн даалгавраа хийгээрэй эсвэл унтаад амарч байгаарай гээд ажилдаа гарч явдаг. Орой надтай хамт гэртээ ирэхэд юу ч хийгээгүй, унтаагүй, гэр орноо аймаар буулгачихсан байж байдаг. Би орж ирээд хоол хийх хоорондоо даалгавар хийлгэхээр суулгадаг. Яг хажууд нь аав нь суухаараа аймаар зодоод байдаг болохоор нэг их даалгаврыг нь хариуцуулаад хийлгэхийг хүсдэггүй. Би хоол хийхийн хажуугаараа хийгээрэй гээд л харж байгаа дүр үзүүлдэг. Тооны даалгавраа бол өөрөө бие даагаад хийчихдэг. Монгол хэлний даалгаврыг заавал хүнтэй хийх шаардлагатай байдаг. Цээж бичгийг хийлгэхийн өмнө уншуулж, уншуулж байж хийлгэдэг боловч аймаар алдаатай бичдэг. Баахан уншуулаад байхад яахаараа алдаатай бичээд байдаг юм бэ?, Хичээлдээ анхаарахгүй яах гэж өөр юманд анхаараад байдаг юм бэ? Өдөржингөө эрхэлж тоглож байхыг оронд наадахаа уншиж байхгүй яасан юм бэ гээд 2 зэрэг л үглэж зоддог. Тэгж байтал 9 цаг гээд л ширээгээ дэрлээд унтаад өгдөг. Зодоод л байдаг, зодоод л байдаг маргааш нь яг л адилхан үйл явдал тохиолддог. Өдөрт нь харах хүн байдаггүй болохоор өдөр өнжүүлэх газарт өгсөн нь амар юм шиг санагдаад байгаа.(Орхон аймаг, ээж Т.Б)

Гэрийн даалгавар хийх үед гэрт өрнөдөг явдлын кейс (Орхон аймаг, ээж Т.Б)

Гэрийн даалгаврын сайн тал ба муу тал

Хүүхэд өөрийнхөө чадамжинд тохирсон гэрийн даалгаврыг тодорхой цаг хугацаанд хийж сурвал:

- Өөртөө итгэх итгэл нэмэгдэх
- Бие дааж суралцах
- Цагийг зөв өнгөрөөж сурах ,,,,? /өөр санаа/

Хэт их даалгаврын сөрөг үр дагавар:

- Хүүхэд залхдаг
- Хүүхэд ядардаг
- Спортоор хичээллэх, тоглох, гэр орны ажилд оролцох цаг гарахгүй
- Эцэг эх бүр мэргэжлийн багшийн хэмжээнд хүрч тайлбарлаж чадахгүй учраас хүүхэд стресст ордог
- Нэгэн хэвийн механик давталт нь хүүхдийн сурах хүсэл сонирхол, сурах чадамжийг бууруулдаг

Гэрийн даалгаврын тухайд ойрын ирээдүйн төлөв /2017 он/

- Манай боловсролын тогтолцоо үндсэндээ “орос школ” дээр суурилсан. Бид шинэчилж боловсронгуй болгохыг хичээсээр л байгаа. Хуучин инерцээрээ яваад байж болохгүй нь гээд Оросууд ч шинэчлээд эхэлсэн. Бид гарааны ойролцоо төвшингөөс эхэлсэн тул тэдний өөрчлөлт шинэчлэлтийн туршлага бидэнд ч сургамжтай байх болно. 2011 оны хичээлийн шинэ жилээс эхлэн тэд шинэчилсэн журам мөрдөх болсон ба энд анхаарал татахуйц хэд хэдэн өөрчлөлт оржээ.

Бага сургуулийн хүүхэд таваас илүүгүй өдөр хичээлтэй байна.

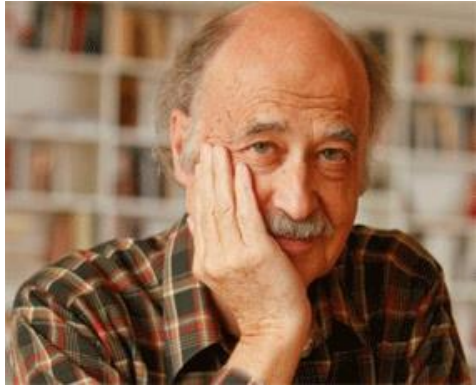
- Зөвхөн үдээс өмнө л хичээллэнэ.
- Нэгдүгээр ангийн сурагчийн тоо нэг ангид 25-аас хэтрэхгүй.
- I ангийнханд дүн тавьж, гэрийн даалгавар өгч болохгүй.

Гэрийн даалгаврын тухайд ойрын ирээдүйн төлөв /2017 он/

- Английн Засгийн газраас бага, дунд, ахлах сургуулиудад гэрийн даалгавар өгөх талаар ерөнхий чиглэл гаргажээ. Үүнд:
- 5 настай хүүхдэд 7 хоногт 1 цагийн
- 11 настай хүүхдэд 7 хоногт 3 цагийн
- 16 настай хүүхдэд 7 хоногт 10 буюу түүнээс дээш цагийн хугацаанд хийж гүйцэтгэх хэмжээний даалгавар өгөхөөр тусгасан байна.

Гэрийн даалгаврын тухайд ойрын ирээдүйн төлөв /2017 он/

Хүүхдийн хөгжил, төлөвшлийн талаар бичсэн олон ном нь бэстселлер болсон, Швейцарийн хүүхдийн эмч, профессор Ремо Ларгогийн Шпийгель (der Spiege No 3/2011) сэтгүүлд өгсөн ярилцлагаас гэрийн даалгавар болон эцэг эх хүүхдэдээ суралцахад нь хэрхэн дэмжлэг үзүүлэх талаар ярьсан зүйлсийг хэсэгчлэн авлаа.

**Эцэг эх хүүхдээ урагш нь ахиулах гэж зүтгэх нь
ямар хор нөлөөтэй вэ?**

Ларго: Эцэг эх хүүхдэдээ дарамт үзүүлэх тохиолдолд хүүхдийнхээ өөртэй итгэх итгэлийг алдагдуулж байдаг. Хамгийн муу муухай зүйл юу вэ гэвэл, үүнийг л хэлнэ! Ингэснээр хүүхэд ээж аавынх нь хүсээд байгаа зүйлийг биелүүлж чадаагүй тохиолдолдоо тэд надад сэтгэл дундуур байна гэсэн мэдрэмж авч байдаг. Хүүхдийг ийнхүү “жижигрүүлэх” нь удаан хугацааны маш муу, сөрөг үр дагавартай гэдгийг багш эцэг эх бид сайн ойлгох хэрэгтэй.

Гэрийн даалгаврын тухайд ойрын ирээдүйн төлөв /2017 он/

GERMAN

Гэрийн даалгавар ямар байх ёстой вэ?

- Үзсэн хичээлийг орлох
- Бусдын оролцоо дэмжлэггүйгээр өөрөө хийх
- Тодорхой хязгаартай цаг хугацаанд хийх

Дидактикийн хувьд – Хэрбартын онолын үндэслэлээр тухайн хичээлийн сэдвээ бататган давтах

Бие дааж бодох, ажиллах үйл явц

Хичээлд бэлтгэх

Хичээл зохион байгуулалт түүний аргачлалын хувьд

- Хугацаа шаардсан 45 минутаас илүү урт үргэлжлэх хичээл
- Анги танхимын хичээлийг бодвол хүүхэд гэртээ илүү тухтай өөрийн темпээр бие даан ажиллах нөхцөл гэж үзэх
- Хувийн зохион байгуулалтыг дээшлүүлэх хүчин зүйлийн нэг хэлбэрээр

Сурах сэдлийг төрүүлэх сэтгэл зүйн хувьд

- Хүүхдийн идэвхийг бий болгох сонирхлыг өрнүүлэх
- Өөртөө итгэх, өөрийгөө батлах арга хэрэгсэл

Сурах онолын хувьд

- Суралцахуйд сурах

Бусад сөрөг тал – Байнгын механик давталт нь хүүхдийн хүсэл сонирхлыг мөн тэрчлэн сурах чадварыг бууруулна. Хүмүүжлийн зорилгыг ч мөн хамтад нь бодолцсон байх учиртай

Цаашид бид яах ёстой вэ?

- Багш нар хэдийгээр хүүхдийн онцлогийг мэддэг, даалгавар нь бэрхшээл учруулж байгаа гэдгийг мэддэг, бага ангийн хүүхдэд насны онцлогт нь тохирсон даалгавар өгөх хэрэгтэй гэдгийг ойлгож байгаа хэдий ч яг бодит байдал дээр даалгавар өгөхдөө хүүхдийн насанд тохироогүй, бичиж, бодох үйлээр гүйцэтгэх даалгавар ихийг өгч байна.
- Энэ нь нэг талаас багш нар бага ангийн хүүхдийн насанд тохирсон даалгавар ямар байж болохыг мэдэхгүй, энэ талаар гарсан яамны зохицуулалт байдаггүй, нөгөө талаас эцэг эх, багш нар хэвшсэн хуучин үзэл бодлоосоо салж чадахгүй байгаа гэх зэрэг шалтгаануудаас үүдэлтэй байж болох юм.
- Тиймээс цаашид 2017 он гэхэд багш нарт зориулж бага ангийн хүүхдийн гэрийн даалгавар гэж юуг хэлэх, Ямар байх ёстойг, даалгавар хийх хугацааг анги тус бүрээр зохицуулж өгөх, Ямар үүрэг функцээр тодорхойлогдохыг заасан монгол хүүхдэд тохирсон шинжлэх ухааны үндэслэлтэй, нарийн судалгааны үр дүнд хийгдсэн үзэл баримтлалтай болох гэсэн саналуудыг дэвшүүлж байна.

internom ХҮРГЭ
19,900₮ - дээ

НОМ БЭСТСЕЛЛЕР ШИНЭ

0-2 НАСНЫ ХҮҮХЭДТЭЙ ЭЦЭГ ЭХЧҮҮДИЙН УНШВАЛ ЗОХИХ 5 НОМ

9/11/17 3:06 PM

Зохиолч: Н.Норжхорлоо, Л.Отгонсүрэн, Н.Оюунцэцэг

Үнэлгээ: ★★★★★ (0.0)

Формат: Хатуу хавтастай

Ангилал: Хүүхдийн хүмүүжил

Хэвлэгдсэн жилдээ бестселлер ном

АГУУЛГА

БАРААНЫ МЭДЭЭЛЭЛ

Бага насны хүүхдэд хандах бидний хандлага нөгөө л өх

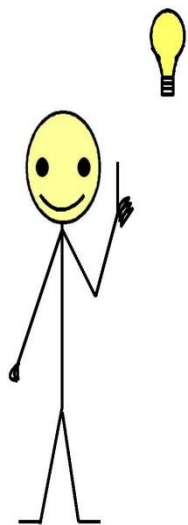
Би ямар ээж вэ? гэсэн асуултыг өөрөөсөө асууж олон ном сэтгүүл уншиж судалсан. “Шийдвэрлэх нас” номыг уншиж эссэ бичих даалгавар охины минь багш өглөө. Хатуу хавтастай зузаан ном байсан. Анхандаа надад жаахан хүүхэдтэй эцэг эх л унших ном байна гэж бодогдсон ч унших тусам бүх эцэг эхчүүдэд, хүүхдүүдэд хамаатай болохыг ойлгосон. Үнэндээ би энэхүү номыг унших явцдаа “Шинэ сайн” ээж болон хувирч буйгаа мэдэрсэн.

хүүхэд гэдэг ойднийг үргэлж харж саадаг байна.

Би ямар ээж вэ? гэсэн асуултыг өөрөөсөө асууж олон ном сэтгүүл уншиж судалсан.

“Шийдвэрлэх нас” номыг уншиж эссэ бичих даалгавар охины минь багш өглөө. Хатуу хавтастай зузаан ном байсан. Анхандаа надад жаахан хүүхэдтэй эцэг эх л унших ном байна гэж бодогдсон ч унших тусам бүх эцэг эхчүүдэд, хүүхдүүдэд хамаатай болохыг ойлгосон. Үнэндээ би энэхүү номыг унших явцдаа “Шинэ сайн” ээж болон хувирч буйгаа мэдэрсэн.

Дүгнэлт

- Асуудлыг шийдвэрлэхийн тулд судалгаа хийдэг
- Судалгааны үр дүнд асуудал шийдвэрлэх арга бий болж тухайн асуудал шийдвэрлэгдэх ёстой
- Аргууд танин мэдэхүйн тодорхой нөхцөлд зохистой байдаг учир бусад нөхцөлд тэдгээрийг баримтлах нь өрөөсгөл болно.
- Арга бүр харьцангуй биеэ даасан байхын зэрэгцээ бие биеэ үгүйсгэдэггүй, харин нөхцөлдүүлж, нөхөн гүйцээнэ
- Арга чухам ямар тохиолдолд, ямар нөхцөлд, ямар хэлбэрээр яаж хэрэглэснээр ялгагддаг
- Аргыг ангилах нь харьцангуй бөгөөд тухайн шинжлэх ухаан буюу танин мэдэж буй зүйлийн онцлогоос хамаарна

**“ХҮҮХДИЙН ХӨГЖЛИЙГ ДЭМЖСЭН БАГШЛАХ
АРГА ЗҮЙ- 2015” СЭДЭВТ ЭРДЭМ
ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГУРАВДУГААР БАГА ХУРАЛ
АМЖИЛТТАЙ БОЛЖ ӨНГӨРЛӨӨ**

Эрдэм шинжилгээ

ЗӨВЛӨГӨӨ ▾

ГАДААД ХАРИЛЦАА ▼

ҮНДЭСНИЙ ЭКСПЕРТ,
ЗӨВЛӨХИЙН ХИЧЭЭЛ

ДЭЛХИЙН ХИЧЭЭЛИЙН
СУДАЛГААНЫ НИЙГЭМЛЭ
WALS

ЯПОНЫ ЗӨВЛӨХИЙН ХИЧЭЭЛ

ГАРЫН АВЛАГА

СУДАЛГААТ ХИЧЭЭЛ ▼

БАГА БОЛОВСРОЛ

Аливаа асуудалд судалгаатай
хандацгаая, судалгааг шинжлэх
ухааны үндэстэй аргаар явуулцгаая.